

Socialstyrelsen

Årsstatistik om de danske børnehuse

2020

Viden til gavn

Publikationen er udgivet af
Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: info@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk

Forfatter: Socialstyrelsen
Udgivet april 2022

Download eller se rapporten på
www.socialstyrelsen.dk.

Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse
af kilde.

ISSN: 2446-3663

Indhold

Forord	2
Årsstatistik om de danske børnehuse	2
1. Hovedresultater	3
2. Børnehusforløb	4
National udvikling i påbegyndte børnehusforløb	4
Påbegyndte børnehusforløb fordelt på børnehuse	5
Påbegyndte børnehusforløb per 1.000 børn i regionen	6
Fordeling af påbegyndte børnehusforløb på kommuner	7
Afsluttede børnehusforløb	8
3. Konsultative henvendelser	9
4. Oplysninger om børnene	10
Børnehusforløb fordelt på barnets køn og alder	10
5. Overgrebs type	11
Typen af overgreb fordelt på barnets køn og alder	13
6. Tværsektorielt samarbejde	14
Sektorernes deltagelse i koordinerende sagsråd	14
Sektorernes deltagelse fordelt på børnehuse	15
7. Indsatser i et børnehusforløb	17
Børnehusets udredning af barnets behov for støtte	17
Brug af standardiserede metoder	18
Politiets indsats	19
Sygehusvæsenets indsats	19
Retsmedicinsk indsats	19
8. Baggrund og metode	20
Årsstatistikens indhold og opbygning	20
Dataindsamling og fejlkilder	20
Personoplysninger	21
9. Bilag	22
Påbegyndte børnehusforløb fordelt på kommuner	22

Forord

Siden 1. oktober 2013 har det været lovpligtigt for kommunerne at benytte et børnehus som led i den børnefaglige undersøgelse i sager, hvor der er mistanke eller viden om, at et barn eller en ung fra 0 til og med 17 år¹ har været udsat for overgreb, og hvor der er behov for at inddrage sygehusvæsenet og/eller politiet².

De danske børnehuse danner en fysisk ramme for det tværsektorielle samarbejde mellem de involverede myndigheder i sager om overgreb mod børn. I børnehuse samles kommune, sygehusvæsen og politi for at koordinere indsatsen omkring barnet. Formålet med indsatsen er, at barnet modtager den rette hjælp og støtte i børnevenlige rammer. Et forløb i et børnehus tilrettelægges ud fra det enkelte barns behov og kan bestå af eksempelvis krisestøtte til barnet og barnets omsorgspersoner, udredningssamtaler, videoafhøring eller pædiatrisk undersøgelse.

Der er placeret et børnehus i hver af Danmarks fem regioner. Et regionalt børnehus kan bestå af et eller flere huse, som er placeret i forskellige byer. Når der eksempelvis i årsstatistikken vises data for Børnehus Syd, baserer disse sig på oplysninger fra børnehuset i både Esbjerg, Odense og Aabenraa.

Årsstatistik om de danske børnehuse

Børnehuse registrerer centrale oplysninger om de børn, der gennemgår et forløb i børnehuse. Oplysningerne indberettes til Socialstyrelsen i datasystemet Børnehus IT til statistisk brug³.

Årsstatistik om de danske børnehuse offentliggøres én gang årligt og har til formål at bidrage med viden om overgreb mod børn i Danmark og dokumentere implementeringen af den danske børnehusmodel.

¹ Når betegnelsen barn bruges i det følgende, menes børn og unge i aldersgruppen fra 0 til og med 17 år.

² Bekendtgørelse om børnehuse § 1.

³ Bekendtgørelse om børnehuse § 9.

1. Hovedresultater

I 2020 blev der påbegyndt 1.986 børnehusforløb i børnehuse i Danmark. Antallet af påbegyndte børnehusforløb varierer fra år til år, men er steget jævnt hen over hele perioden fra 2014 til 2020. Det er ikke muligt på baggrund af data at forklare, hvad denne udvikling dækker over. Det kan skyldes flere forhold som eksempelvis forandringer i kommunernes opsporing og håndtering af børn, hvor der er viden eller mistanke om, at de udsættes for overgreb, forandringer i antallet børn, der bliver udsat for overgreb, eller andre forhold.

I 2020 har Danmark været påvirket af Covid-19 pandemien. Det er uvist, i hvilket omfang Covid-19 pandemien har haft en betydning for, om nogle børn er blevet udsat for færre eller flere overgreb i hjemmet, om kommunernes opsporing og håndtering af børn udsat for overgreb er blevet påvirket, samt hvordan det har påvirket indsatsen i de danske børnehuse.

I perioden fra 2019 til 2020 er der sket en stigning i antallet af påbegyndte børnehusforløb på landsplan fra 1829 til 1986 forløb, hvilket er en stigning på 9 procent. Sammenlignet med udviklingen i antal påbegyndte børnehusforløb i hele perioden fra 2014 til 2020 er der umiddelbart ikke noget, der indikerer, at antallet af børnehusforløb i 2020 er blevet påvirket væsentligt af Covid-19 pandemien.

Årsstatistikken viser overordnet regionale forskelle i antallet af børnehusforløb. De regionale forskelle kan ses i antallet af påbegyndte børnehusforløb per 1.000 børn i 2020. I Region Hovedstaden blev der påbegyndt 1,2 børnehusforløb per 1.000 børn i 2020, i Region Midtjylland blev der påbegyndt 1,4 børnehusforløb per 1.000 børn, i Region Nordjylland blev der påbegyndt 1,9 børnehusforløb per 1.000 børn, i Region Sjælland blev der påbegyndt 2,0 børnehusforløb pr. 1.000 børn, og i Region Syddanmark blev der påbegyndt 2,5 børnehusforløb pr. 1000 børn.

I 2020 blev der afsluttet 1.948 børnehusforløb i børnehuse i Danmark. I 75 procent af disse børnehusforløb var der viden eller mistanke om fysisk vold, i 28 procent af forløbene var der viden eller mistanke om seksuelt overgreb, mens der i 18 procent af børnehusforløbene var viden eller mistanke om psykisk vold.

I 2020 udgjorde drenge 46 procent og piger 54 procent af de 1.948 afsluttede børnehusforløb. Af de børn, der udredes i børnehuse, er der en større andel af pigerne end af drengene, som udredes for seksuelle overgreb. Omvendt er der en langt større andel af drengene end af pigerne, der udredes for fysisk vold. I 88 procent af de børnehusforløb i 2020, der omhandlede drenge, var der viden eller mistanke om fysisk vold, i 19 procent om psykisk vold og i 12 procent om seksuelt overgreb. For pigerne var der i 63 procent af børnehusforløbene viden eller mistanke om fysisk vold, i 17 procent om psykisk vold og i 41 procent om seksuelt overgreb.

I 2020 var det især børn i alderen 5 til 14 år, der kom i et børnehus på baggrund af viden eller mistanke om fysisk vold. For børn, der kom i et børnehus på baggrund af mistanke eller viden om seksuelle overgreb, var der en lidt større andel i alderen mellem 13 og 15 år. Andelen af børn, hvor der er mistanke eller viden om psykisk vold fordeler sig jævnt over alderstrinene fra 3 til 17 år.

Det tværsektorelle samarbejde i børnehusforløbene sker mellem kommune, sygehusvæsen og politi. Samarbejdet foregår ofte på sagssamråd, hvor sektorerne koordinerer indsatsen for barnet. Kommunerne deltager generelt i de fleste koordinerende sagssamråd, som afholdes ved opstarten af en børnehussag. På landsplan deltog kommunerne i 99 procent, politiet i 40 procent, pædiatere i 23 procent og retsmedicinere i 2 procent af de koordinerende sagssamråd. Der er derudover registreret væsentlige forskelle i sektorenes deltagelse på sagssamråd mellem de fem børnehuse.

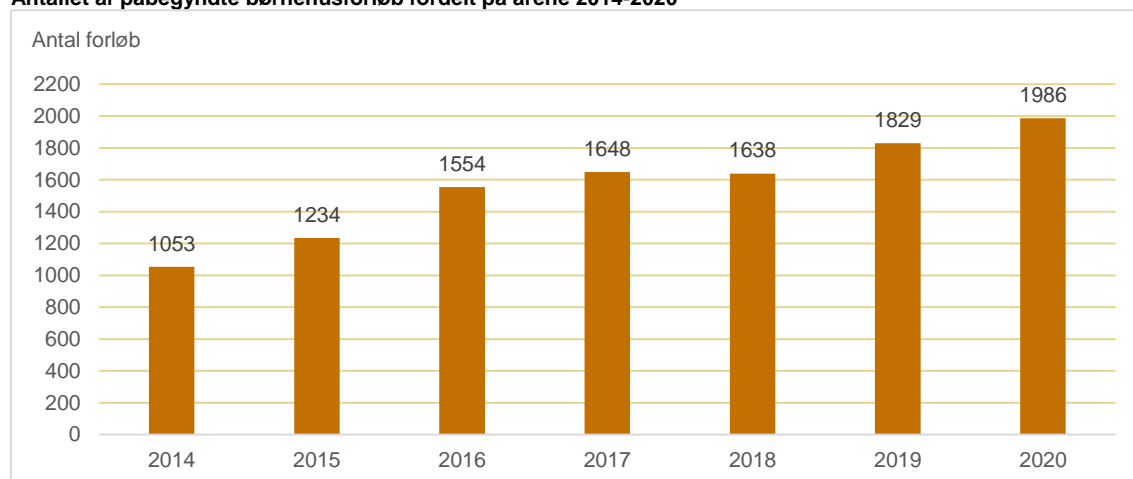
2. Børnehusforløb

Det er lovpligtigt for kommunerne at benytte et børnehus til brug for den børnefaglige undersøgelse i sager, hvor der er viden eller mistanke om overgreb mod et barn, og når sagen involverer en anden sektor end kommunen, fx politi eller sygehusvæsen⁴. Der påbegyndes et børnehusforløb, når et barn kommer i børnehuset på baggrund af en mistanke eller viden om overgreb. I børnehuset bliver barnets behov for støtte efter et eventuelt overgreb udredt, og denne udredning indgår som led i kommunens børnefaglige undersøgelse. Et børnehusforløb er afsluttet, når børnehuset har sendt et afsluttende notat til kommunen, og den sidste ydelse i børnehuset er givet.

National udvikling i påbegyndte børnehusforløb

Antallet af påbegyndte børnehusforløb er steget jævnt hen over hele perioden fra 2014 til 2020, jf. figur 1. Fra 2019 til 2020 var der en stigning på 9 procent (157 forløb) i antallet af påbegyndte forløb på landsplan.

Figur 1:
Antallet af påbegyndte børnehusforløb fordelt på årene 2014-2020

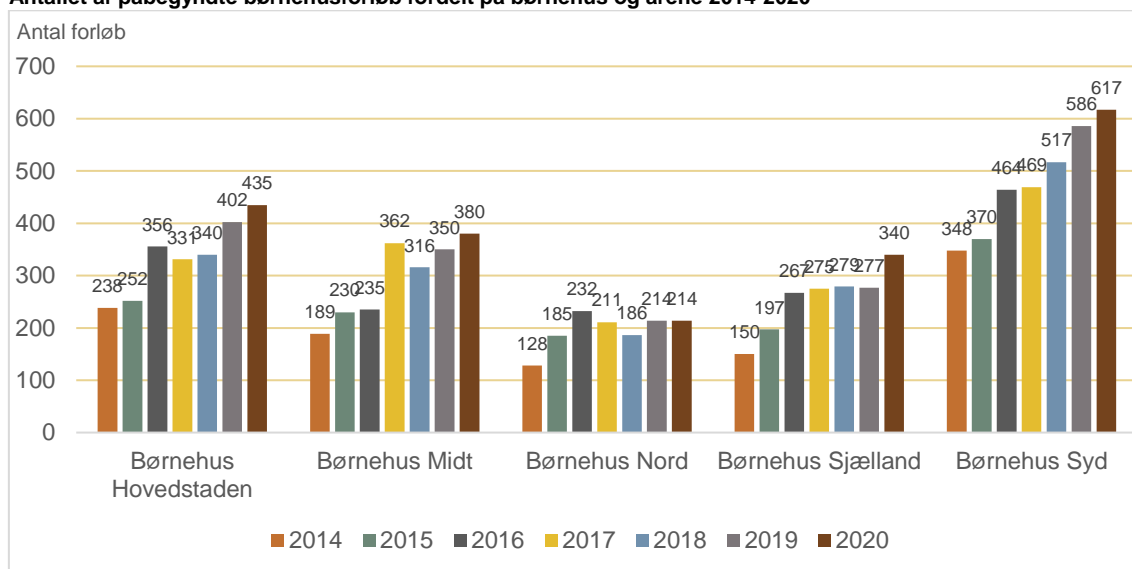
Anm.: 10.942 påbegyndte børnehusforløb med startdato mellem 2014 og 2020.
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen.

⁴ Serviceloven § 50 b og bekendtgørelse om børnehuse stk.1.

Påbegyndte børnehusforløb fordelt på børnehuse

Den nationale udvikling i antallet af påbegyndte børnehusforløb fra 2014 til 2020 dækker over forskelle i udviklingen i det enkelte børnehus. Generelt observeres der en stigning i antallet af påbegyndte børnehusforløb for alle børnehuse i perioden fra 2014 til 2020 jf. figur 2

Figur 2:
Antallet af påbegyndte børnehusforløb fordelt på børnehus og årene 2014-2020

Anm.: 10.942 påbegyndte børnehusforløb med startdato mellem 2014 og 2020.

Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen.

På baggrund af figur 2 kan det beregnes, at antallet af påbegyndte børnehusforløb i Børnehus Hovedstaden fra 2019 til 2020 steg med 8 procent, i Børnehus Midt steg antallet med 9 procent, i Børnehus Nord med 0 procent, i Børnehus Sjælland steg det med 23 procent og i Børnehus Syd steg det med 5 procent fra 2019 til 2020⁵.

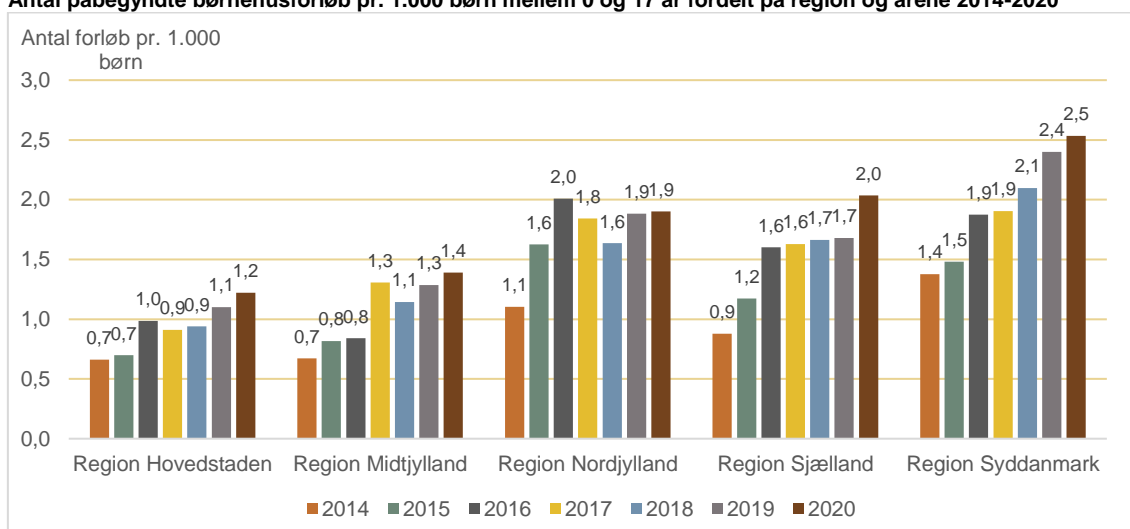
Påbegyndte børnehusforløb per 1.000 børn i regionen

I dette afsnit vises antallet af børnehusforløb i den enkelte region set i forhold til antallet af børn mellem 0 og 17 år i regionen. I nogle forløb udredes barnet i et andet børnehus, end i det børnehus som barnets handlekommune er tilknyttet. Det kan fx være et barn, som er anbragt i en anden del af landet, end der hvor barnet har sin bopæl. Der er derfor forskel mellem, hvor mange forløb det enkelte børnehus har registreret, og hvor mange forløb der er registreret for den enkelte region⁶.

I 2020 blev der i gennemsnit påbegyndt 1,7 børnehusforløb pr. 1.000 børn mellem 0 og 17 år i hele Danmark. Siden 2014 er der nationalt registreret en stabil stigning fra 0,9 påbegyndte børnehusforløb pr. 1.000 børn i 2014 til 1,7 påbegyndte børnehusforløb pr. 1.000 børn i 2020.

Region Hovedstaden har færrest påbegyndte børnehusforløb med 1,2 børnehusforløb per 1.000 børn i regionen, mens Region Syddanmark har flest påbegyndte børnehusforløb med 2,5 børnehusforløb børn per 1.000 børn i regionen, jf. figur 3.

Figur 3:
Antal påbegyndte børnehusforløb pr. 1.000 børn mellem 0 og 17 år fordelt på region og årene 2014-2020

Anm.: 10.942 påbegyndte børnehusforløb i 2014-2020.

Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen.

Der er ikke nogen entydig forklaring på udviklingen i antallet af påbegyndte børnehusforløb i børnehuse, eller hvorfor der findes regionale forskelle i antallet af påbegyndte børnehusforløb i børnehuse. Det er ikke muligt på baggrund af data at afdække, hvorvidt udviklingen skyldes forskelle i kommunernes opsporing og håndtering af børn, hvor der er viden eller mistanke om, at de udsættes for overgreb, om der er forandringer i antallet af børn, der bliver udsat for overgreb, eller hvorvidt udviklingen skyldes andre forhold.

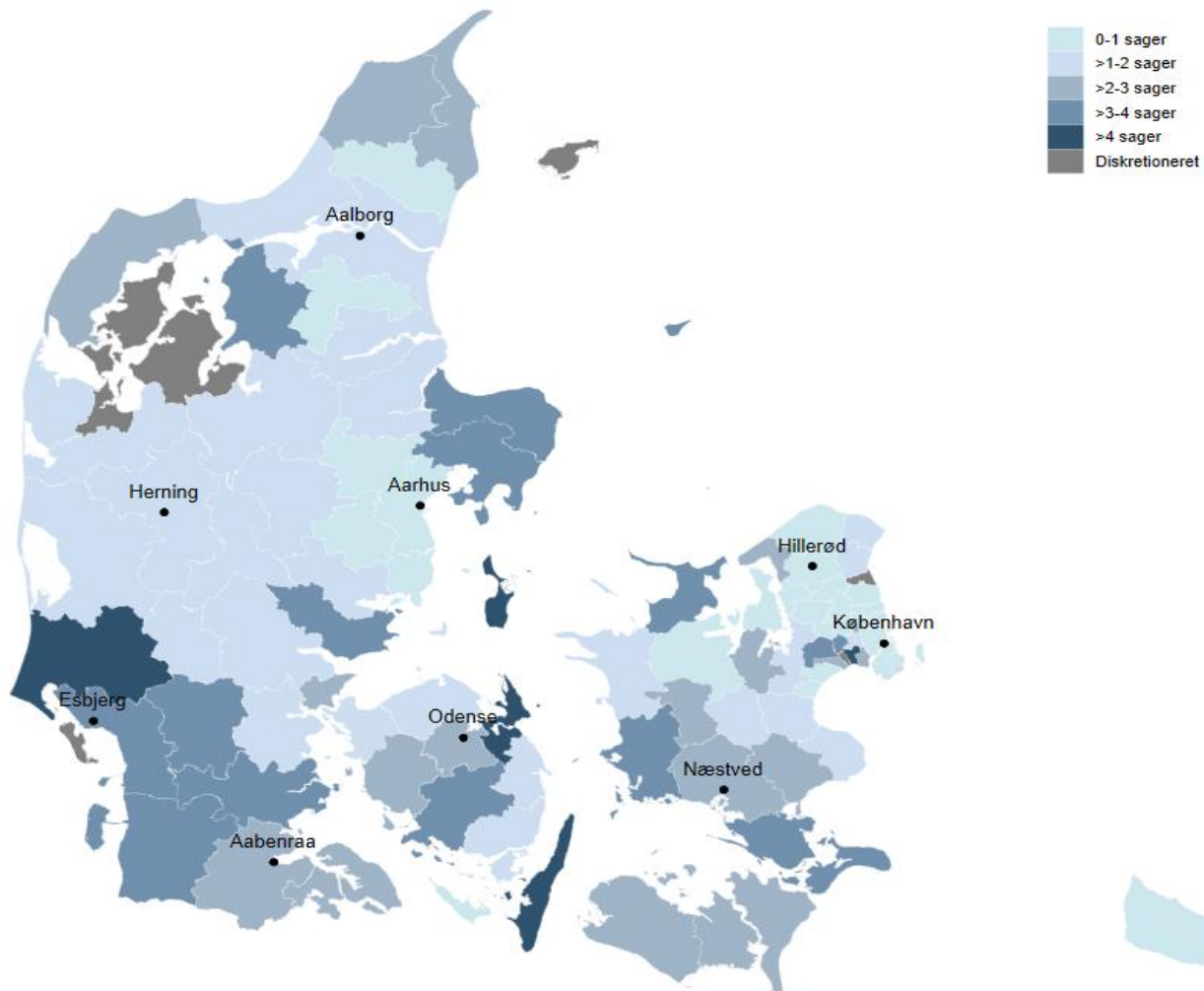
⁶ 18 børnehusforløb er udredt i andet børnehus, end det hvor barnets handlekommune er tilknyttet.

Fordeling af påbegyndte børnehusforløb på kommuner

Der er kommunale forskelle i antallet af børnehusforløb per 1.000 børn i kommunen⁷ svingende fra ingen eller 1 sag til mere end 4 sager pr. 1000 børn i kommunen, jf. figur 4.

Data rummer ikke forklaringer på, om forskellene på tværs af kommuner eksempelvis skyldes, at det er forskelligt, hvor mange børn der udsættes for overgreb, at kendskabet til og benyttelsen af børnehuset er forskelligt fra kommune til kommune, eller om det skyldes andre forhold.

Figur 4:
Påbegyndte børnehusforløb pr. 1.000 børn i kommunen i 2020

Anm.: 1.986 påbegyndte børnehusforløb i 2020. Kommuner med færre end tre sager er diskretioneret.
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen og FOLK1 1.kv. 2020, Statistikbanken.

⁷ Der kan forekomme store udsving i andelen af påbegyndte børnehusforløb i den enkelte kommune fra år til år. Dette kan fx skyldes, at i kommuner med et lavt antal børn vil mindre udsving i antallet af børnehusforløb have en forholdsvis stor effekt på andelen af børnehusforløb pr. 1.000 børn. Der skal derfor tages højde for dette i sammenligninger af kommunernes placering i intervallet. Kommuner med færre end tre sager er diskretioneret, og deres værdier vises af anonymitetshensyn derfor ikke. Kommuner med nul sager vises dog i intervallet 0-1 sager.

Afsluttede børnehusforløb

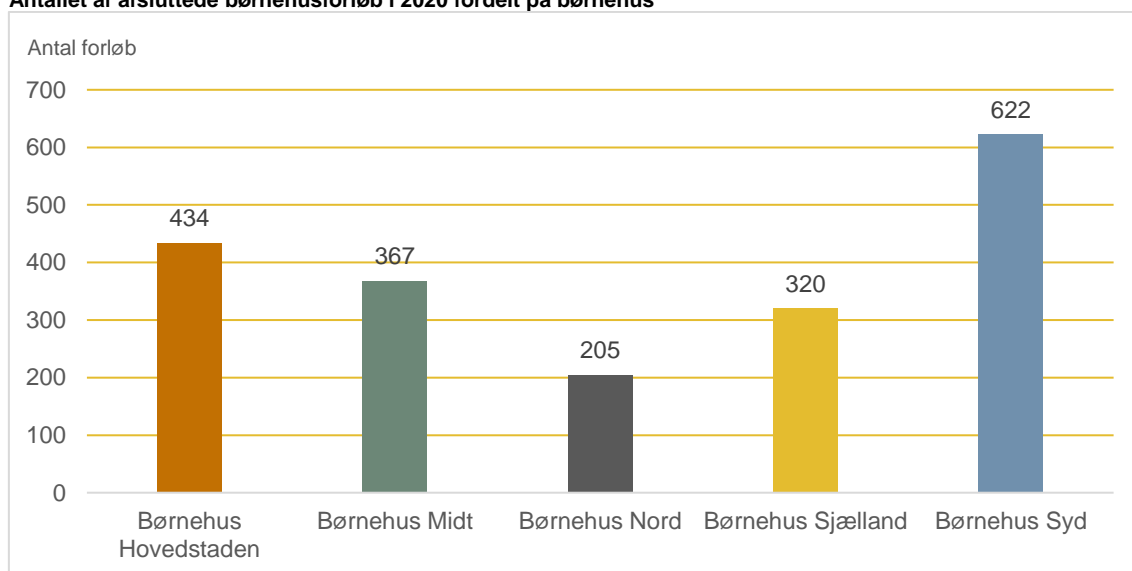
Hvor tidligere afsnit omhandlede påbegyndte børnehusforløb, så vil følgende afsnit handle om de afsluttede børnehusforløb. Antallet af afsluttede børnehusforløb beskriver, hvor mange børnehusforløb, som er afsluttet det enkelte år.

Antallet af afsluttede børnehusforløb i 2020 præsenteres, da det er datagrundlaget for resten af årsstatistikken. Dette skyldes, at alle oplysninger i en børnehussag først er registreret, når forløbet er afsluttet i børnehuset.

Der blev i 2020 afsluttet 1.948 børnehusforløb i børnehusene. Heraf er 1.937 unikke børn. Der var således få børn med mere end én børnehussag i 2020.

Børnehus Hovedstaden har afsluttet 434 børnehusforløb i 2020, Børnehus Midt har afsluttet 367, Børnehus Nord har afsluttet 205, Børnehus Sjælland har afsluttet 320 og Børnehus Syd har afsluttet 622 børnehusforløb i 2020, jf. figur 5.

Figur 5:
Antallet af afsluttede børnehusforløb i 2020 fordelt på børnehus

Anm.: 1.948 afsluttede børnehusforløb i 2020.

Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen.

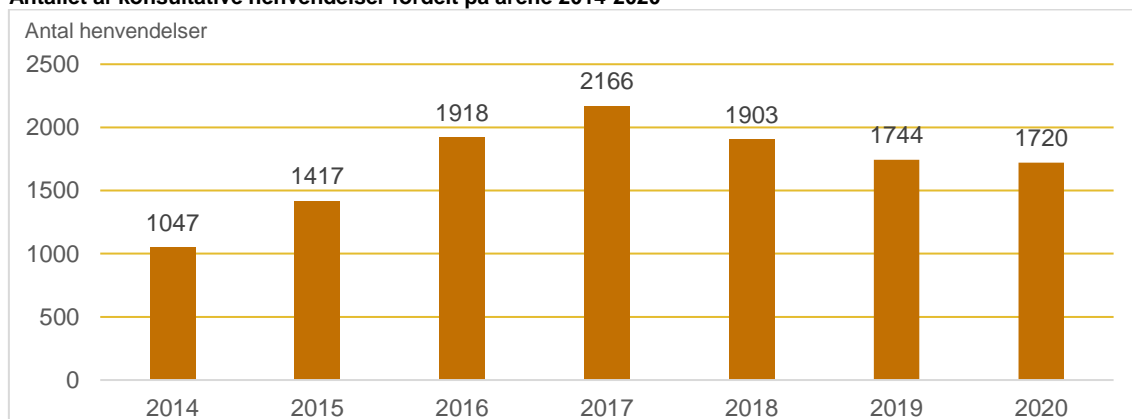
3. Konsultative henvendelser

I sager med overgreb mod et barn eller mistanke herom, kan kommunale myndighedsrådgivere få sparring og rådgivning af det børnehus, som de er tilknyttet. Dette betegnes som konsultative henvendelser. En konsultativ henvendelse kan eksempelvis omhandle tvivlsspørgsmål om, hvorvidt et barn er en del af børnehusets målgruppe, om håndtering af komplekse sager eller andre forhold.

1. januar 2019 ændrede Socialstyrelsen registreringen af de konsultative henvendelser. Dette medførte nogle regionale forskelle i registreringen af de konsultative henvendelser. Antallet af konsultative henvendelser i 2019, både nationalt og regionalt, er derfor ikke sammenligneligt med året før eller efter⁸.

I 2020 blev der registreret 1.720 konsultative henvendelser til de danske børnehuse.

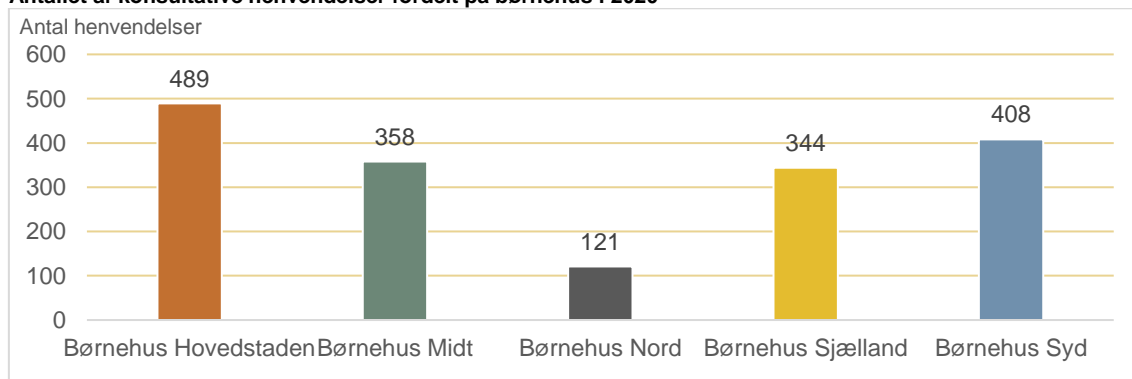
Figur 6:
Antallet af konsultative henvendelser fordelt på årene 2014-2020

Anm.: 11.915 konsultative henvendelser i perioden fra 2014 til 2020. De stiplede linjer markerer databrud pga. ændret registreringsform.
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen.

Antallet af konsultative henvendelser i 2020 varierer meget imellem de enkelte børnehuse, jf. figur 7.

Figur 7:
Antallet af konsultative henvendelser fordelt på børnehus i 2020

Anm.: 1.720 konsultative henvendelser 2020.
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen.

⁸ Se metodebilag for yderligere beskrivelse.

4. Oplysninger om børnene

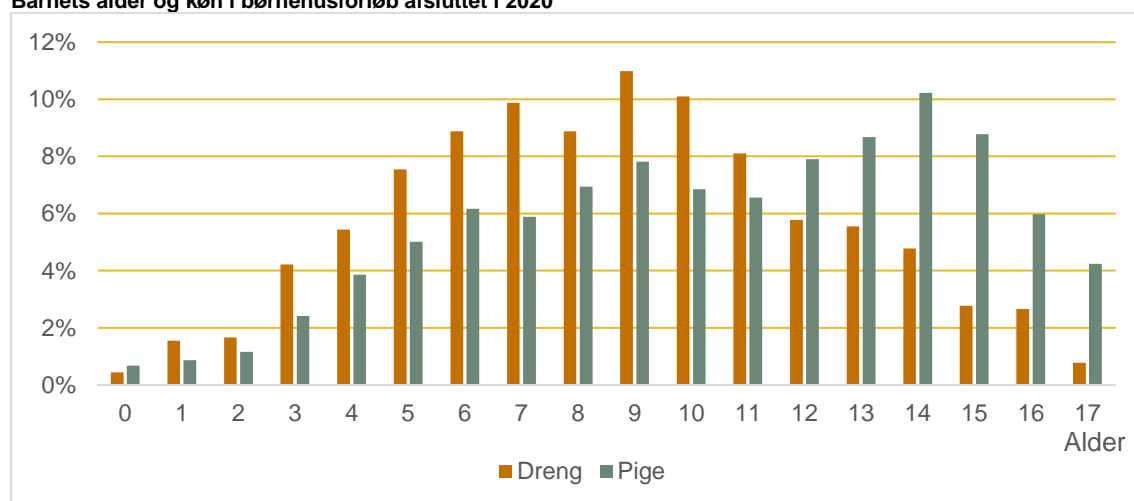
Det følgende kapitel beskriver kort alder og køn for de børn, hvis børnehusforløb blev afsluttet i 2020.

I 2020 udgjorde drenge 46 procent og piger 54 procent af de 1.948 afsluttede børnehusforløb. Dette er den samme fordeling af køn, som de foregående år.

Børnehusforløb fordelt på barnets køn og alder

Blandt de 3 til 10-årige var der flest drenge, som kom i et børnehus på baggrund af mistanke eller viden om overgreb, jf. figur 8. Til sammenligning var der blandt 12 til 17-årige flere piger, som kom i et børnehus grundet mistanke eller viden om overgreb. I figur 9 og 10 i næste kapitel vil dette billede blive nuanceret yderligere.

Figur 8:
Barnets alder og køn i børnehusforløb afsluttet i 2020

Anm.: 1.948 børnehusforløb afsluttet i 2020 (drenge=902, piger=1046). Summer til 100% for henholdsvis piger og drenge. 10 sager, hvor barnet er over 18 år, vises ikke.

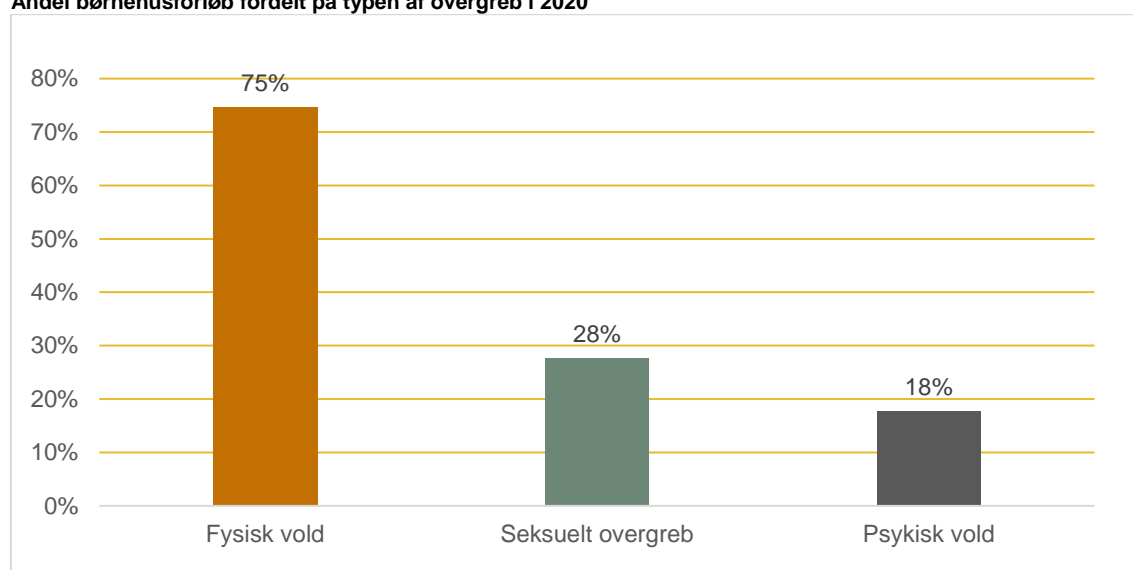
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen.

5. Overgrebets type

Dette kapitel beskriver, hvilken type af overgreb der er mistanke eller viden om i børnehusforløbene. Fra 1. april 2019 blev psykisk vold selvstændigt kriminaliseret i straffelovens § 243. Samtidig blev det derfor muligt at registrere, om der var mistanke eller viden om psykisk vold mod barnet i børnehusforløbene⁹. Årsstatistikken for 2020 er den første årsstatistik, som viser andelen af sager med psykisk vold fordelt på køn, alder og type overgreb.

I 75 procent af de afsluttede børnehusforløb i 2020 var der viden eller mistanke om fysisk vold mod et barn jf. figur 9. I 28 procent var der mistanke eller viden om seksuelt overgreb og i 18 procent om psykisk vold.

Figur 9:
Andel børnehusforløb fordelt på typen af overgreb i 2020

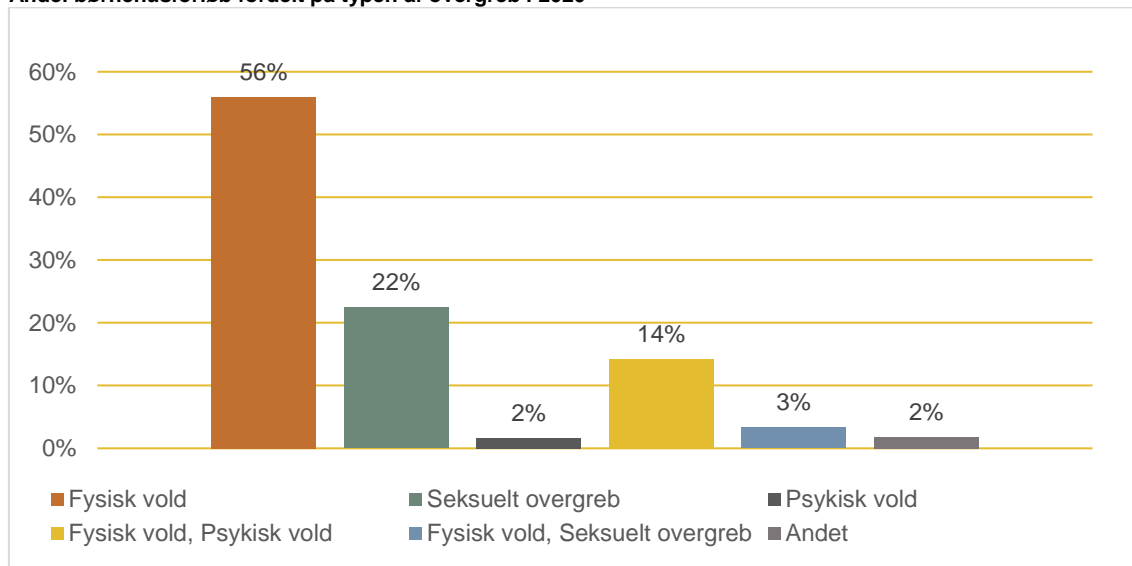
Anm.: 1.948 børnehusforløb afsluttet i 2020. 14 forløb med angivet "Ved ikke" vises ikke. Figuren summer ikke til 100 procent, da det er muligt at angive, at der er mistanke eller viden om, at barnet er blevet udsat for flere forskellige typer overgreb.

Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen.

⁹ Børnehusene har siden kriminaliseringen af psykisk vold kunne registrere på børnehussagen, om der ud fra et socialfagligt perspektiv er mistanke eller viden om psykisk vold i sagen. Den socialfaglige forståelse af psykisk vold, som registreres i Børnehus IT, tager udgangspunkt i en kortlægning fra VIVE: Psykisk vold mod børn i hjemmet – Et vidensgrundlag (Ottosen et al., 2020). Det bemærkes at validiteten af kategorien for psykisk vold i 2019 er forskellig på tværs af regioner. Børnehusene blev præsenteret for den socialfaglige forståelse af psykisk vold, som den fremlægges i VIVE's kortlægning om psykisk vold, i oktober 2019.

Der er alene er mistanke eller viden om fysisk vold i 56 procent af børnehusforløbene, mistanke om et seksuelt overgreb i 22 procent af forløbene, og i 2 procent af forløbene er der alene mistanke eller viden om, at barnet er blevet udsat for psykisk vold. Dernæst ses der, at der er mistanke eller viden om at barnet er blevet udsat for både fysisk vold og psykisk vold i 14 procent af forløbene, og at der er mistanke om at barnet er blevet udsat for både fysisk vold og seksuelt overgreb i 3 procent af forløbene, jf. figur 10.

Figur 10:
Andel børnehusforløb fordelt på typen af overgreb i 2020

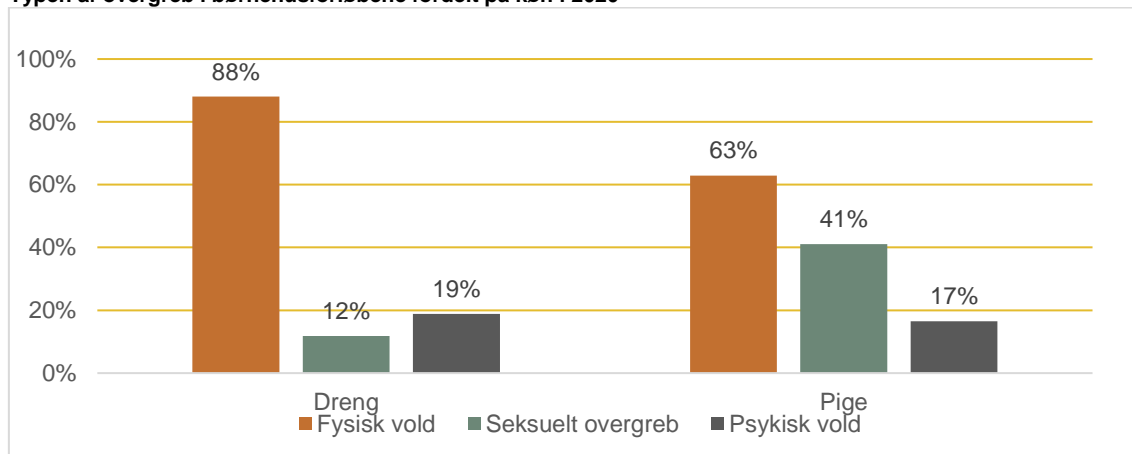

Anm.: 1.948 børnehusforløb afsluttet i 2020. 14 forløb med angivet "Ved ikke" vises ikke. Andet-kategorien dækker over "Psykisk vold og seksuelle overgreb" samt "Fysisk vold, psykisk vold og seksuelt overgreb". Figuren summer ikke til 100 procent grundet afrunding.
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen.

Typen af overgreb fordelt på barnets køn og alder

I 88 procent af de børnehusforløb i 2020, der omhandlede drenge, var der viden eller mistanke om fysisk vold, i 12 procent om seksuelt overgreb, og i 19 procent om psykisk vold. For pigerne var der i 63 procent af børnehusforløbene viden eller mistanke om fysisk vold, i 41 procent om seksuelt overgreb og i 17 procent om psykisk vold, jf. figur 11

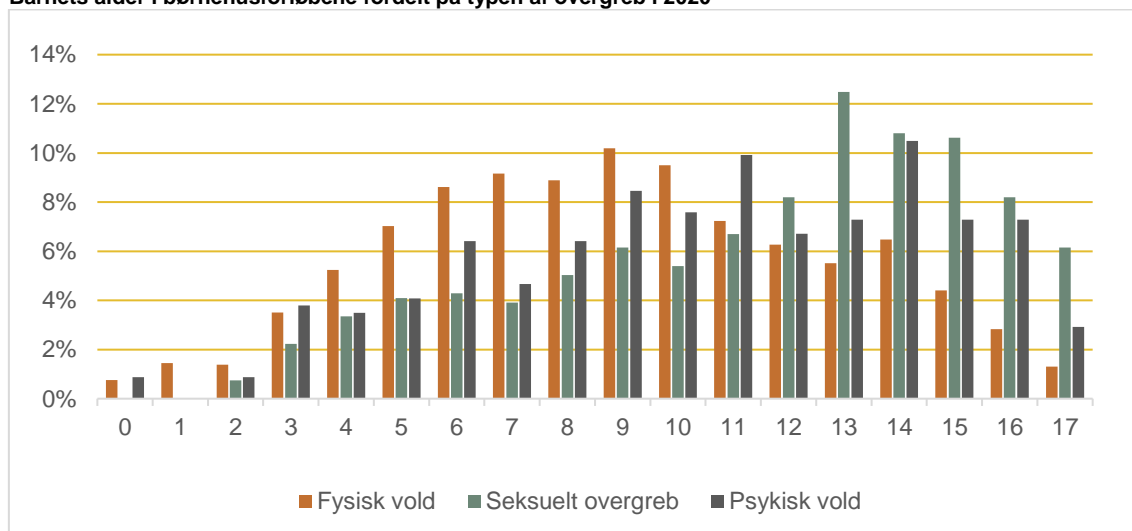
Figur 11:
Typen af overgreb i børnehusforløbene fordelt på køn i 2020

Anm.: 1.948 afsluttede børnehusforløb i 2020. (dreng = 902, pige 1.046). 14 sager med ”ved ikke” registreret i type overgreb vises ikke. Figuren summer ikke til 100 procent, da det er muligt at angive, at der er mistanke eller viden om, at barnet er blevet udsat for flere forskellige typer overgreb.
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen.

I 2020 var det især børn i alderen 5 til 14 år, der kom i et børnehus på baggrund af viden eller mistanke om fysisk vold. For børn, der kom i et børnehus på baggrund af viden eller mistanke om seksuelle overgreb, var der en lidt større andel i alderen mellem 13 og 15 år. Andelen af børn, hvor der er mistanke eller viden om psykisk vold fordeler sig især over alderstrinene fra 3 til 17 år, jf. figur 12.

Figur 12:
Barnets alder i børnehusforløbene fordelt på typen af overgreb i 2020

Anm.: 1.948 børnehusforløb afsluttet i 2020. Celler med færre end 3 observationer vises ikke. 14 sager med ”ved ikke” angivet under overgrebstype vises ikke. 10 sager, hvor barnet er over 18 år, vises ikke. Søjler med færre end tre observationer vises ikke.
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen.

6. Tværsektorielt samarbejde

Det er børnehusenes opgave at sikre, at de børn, hvor der er mistanke eller viden om overgreb, modtager en tværfaglig og tværsektoriel indsats af høj faglig kvalitet. Metoden til at sikre den tværsektorielle koordinering er at afholde et sagssamråd. Der afholdes et koordinerende sagssamråd ved børnehusforløbets påbegyndelse. Ved dette samråd samles de relevante myndigheder for at koordinere den tværsektorielle indsats for barnet. I hvilket omfang, det er relevant for både politi og sygehusvæsen at deltage i det koordinerende sagssamråd, vil afhænge af forholdene i den enkelte sag. Alt efter hvilken karakter og kompleksitet sagen har, kan der være behov for at afholde opfølgende sagssamråd under forløbet. Hvis der ved børnehusforløbets afslutning er behov for en mundtlig formidling af børnehusets udredning til kommunen, kan der også afholdes et afsluttende sagssamråd.

I 2020 har afholdelsen af sagssamråd i børnehuse i nogen udstrækning været påvirket af Covid-19 pandemien. Dels har det været nødvendigt at gennemføre flere møder virtuelt, og dels har der været et arbejde med at få sikret de juridiske rammer for de virtuelle møder.

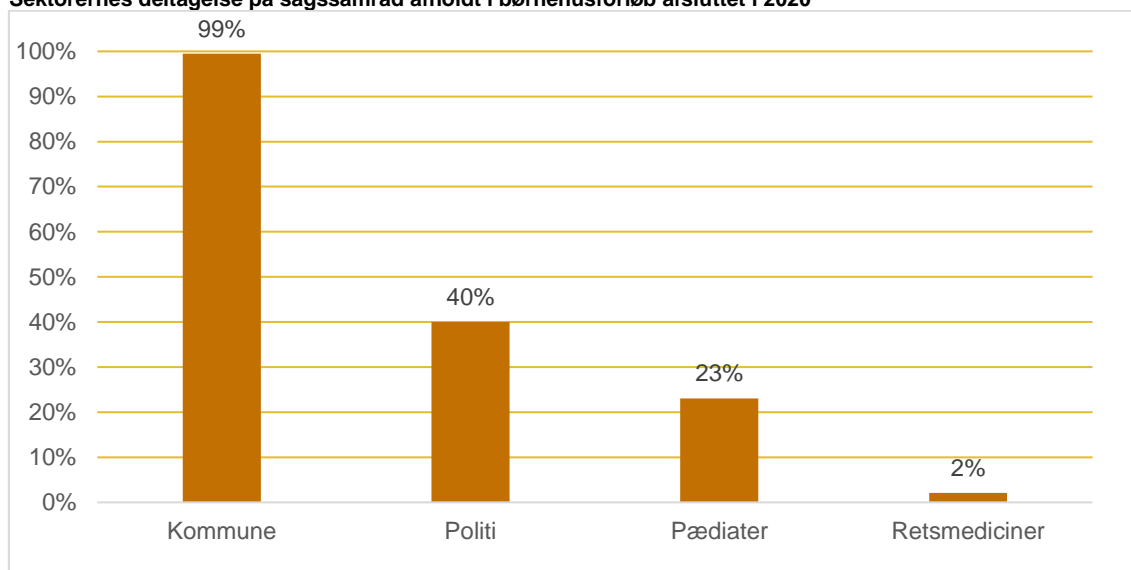
Det er forskelligt, hvor mange sagssamråd der afholdes i et børnehusforløb. Der er i alt afholdt koordinerende sagssamråd i 97 procent af de afsluttede børnehusforløb i 2020. Derudover er der afholdt opfølgende sagssamråd i 2 procent og afsluttende sagssamråd i 22 procent af alle børnehusforløb.

Sektorernes deltagelse i koordinerende sagssamråd

Sektorernes deltagelse på koordinerende sagssamråd udgør kernen i det fælles oplysningsgrundlag i forløbet samtidig med, at det er her, at den tværsektorielle indsats for barnet bliver koordineret. Årsstatistikken viser sektorernes fysiske eller virtuelle deltagelse i det koordinerende sagssamråd¹⁰. På nationalt plan har kommunen deltaget i 99 procent af de koordinerende sagssamråd i 2020, politiet i 40 procent, pædiatere i 23 procent og retsmedicinere i 2 procent, jf. figur 13. Fra 2019 til 2020 er kommunens deltagelse i de koordinerende sagssamråd konstant, politiets deltagelse er faldet fra 52 procent til 40 procent, pædiaternes deltagelse er faldet fra 28 procent til 23 procent, mens retsmedicinernes deltagelse er steget fra 1 procent til 2 procent af de koordinerende sagssamråd. Det er ikke belyst, om faldet i politiets og pædiaternes deltagelse i de koordinerende sagssamråd skyldes udfordringer grundet Covid-19, eller om det er udtryk for en mere generel tendens.

¹⁰ I enkelte tilfælde har der været tale om deltagelse på sagssamråd via telefon. Det bemærkes, at lav fysisk deltagelse fra sektorerne i de koordinerende sagssamråd i nogle tilfælde kan være et udtryk for, at sektorerne bidrager til sagssamråd på anden vis. Det kan være i form af skriftlig vurdering baseret på relevante sagsakter eller i form af telefonisk tilbagemelding på en sag, som børnehuset modtager forud for et sagssamråd.

Figur 13:
Sektorernes deltagelse på sagssamråd afholdt i børnehusforløb afsluttet i 2020

Anm.: 1.897 koordinerende sagssamråd i børnehusforløb afsluttet i 2020.

Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen.

Sektorernes deltagelse fordelt på børnehuse

Sektorernes deltagelse på børnehusenes sagssamråd i 2020 varierer betydeligt på tværs af børnehuse. Kommunen er til stede i næsten alle sagssamråd i alle børnehuse, mens politiets og sygehusvæsenets tilstedeværelse varierer, jf. figur 14.

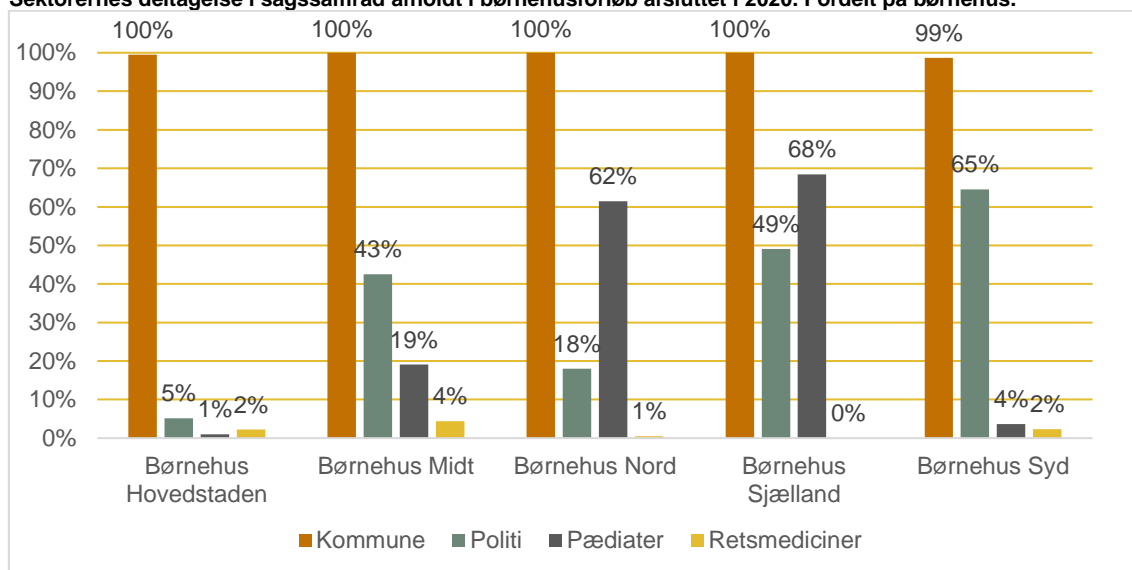
Politiet deltager i Børnehus Hovedstaden i 5 procent af sagssamrådene, i Børnehus Midt i 43 procent, i Børnehus Nord i 18 procent, i Børnehus Sjælland i 49 procent og i 65 procent af sagssamrådene i Børnehus Syd.¹¹.

Sygehusvæsenet, repræsenteret ved en pædiater eller en socialpædiater, deltager i Børnehus Hovedstaden i én procent af de koordinerende sagssamråd, i Børnehus Midt i 19 procent af sagssamrådene, i Børnehus Nord i 62 procent, i Børnehus Sjælland i 68 procent og i Børnehus Syd i 4 procent af sagssamrådene.

Retsmedicinere deltager generelt i alle børnehuse i en meget lille andel af sagssamrådene. Deltagelse af retsmedicineren i et sagssamråd er kun relevant i de sager, hvor politiet har kvireret en retsmedicinsk undersøgelse til brug for efterforskningen af sagen.

¹¹ Politiets lave fysiske deltagelse i sagssamråd i nogle børnehuse skal ses i lyset af, at det i nogle tilfælde er en praksis, at politiet og børnehuset mundtligt drøfter sagen forud for sagssamrådet i børnehuset.

Figur 14:
Sektorernes deltagelse i sagssamråd afholdt i børnehusforløb afsluttet i 2020. Fordelt på børnehus.

Anm.: 1.897 koordinerende sagssamråd i børnehusforløb afsluttet i 2020 (Børnehus Hovedstaden= 409, Børnehus Midt= 362, Børnehus Nord= 200, Børnehus Sjælland= 320, Børnehus Syd= 606).

Kilde Børnehus IT, Socialstyrelsen

7. Indsatser i et børnehusforløb

De relevante myndigheder samles i børnehuse for at sikre en koordineret og tværfaglig indsats af høj kvalitet i sager om overgreb. Myndighederne koordinerer indsatsen i børnehuset således, at barnet undgår at skulle møde op flere forskellige steder for at gentage sin beretning om overgrebet. Et af hovedformålene med børnehuset er at skabe ét enkelt børnevenligt sted, hvor børn, der har været udsat for overgreb, kan få en kvalificeret og skånsom indsats.

De relevante myndigheder og børnehuset leverer forskellige indsatser i et børnehusforløb. Børnehuse skal bistå med at vurdere, undersøge og udrede barnets behov for støtte, herunder om der er behov for en sundhedsfaglig indsats og en sundhedsfaglig viderevisitation¹². De indsatser, der gives i forbindelse med et børnehusforløb, kan enten udføres af medarbejdere fra børnehuset, politiet, en retsmediciner eller en pædiater.

Børnehusets udredning af barnets behov for støtte

Børnehusets udredning af barnets behov for støtte kan bestå af en eller flere sessioner, som gives til barnet som led i børnehusforløbet. Sessionerne i børnehuset består primært af samtale-sessioner, hvor barnets behov for støtte udredes, eller der gives krisestøtte. En session kan afholdes a) med barnet, b) med barnet og dets forældre eller omsorgspersoner eller c) med forældre, omsorgspersoner eller professionelle tilknyttet barnet men uden barnet. Det er en faglig vurdering i hver enkelt sag, hvordan en udredning tilrettelægges, og hvad den skal indeholde. I nogle forløb vil det også vurderes tilstrækkeligt at gennemføre et sagsråd i forbindelse med børnehusforløbet.

Der er på nationalt plan registreret børnehus-sessioner i 1.526 af de 1.948 afsluttede børnehusforløb i 2020. Det svarer til, at der er udført en session i 78 procent af det samlede antal afsluttede børnehusforløb. Det betyder dermed også, at barnet eller dets forældre/omsorgspersoner ikke har været til en samtale i børnehuset i 22 procent af forløbene. I disse forløb vil børnehuset efter aftale med kommunen typisk foretage en vurdering af barnets behov på baggrund af sagsakter og det koordinerende sagsråd og herefter afslutte forløbet.

I Børnehus Hovedstaden er der gennemført session i børnehuset i 79 procent af børnehusforløbene, Børnehus Midt i 81 procent, Børnehus Nord i 75 procent, Børnehus Sjælland i 80 procent og Børnehus Syd i 77 procent af børnehusforløbene.

Der er på nationalt plan i gennemsnit gennemført 4,7 sessioner pr. børnehusforløb i de 1.526 børnehusforløb, hvor barnet eller forældrene har været til samtale-sessioner i børnehuset. Der er i gennemsnit afholdt 2,4 sessioner med barnet alene, 0,5 session med barnet og forældre eller primære omsorgspersoner og 1,8 sessioner med forældre eller den primære omsorgsperson uden deltagelse af barnet.

I Børnehus Hovedstaden modtager barn eller forældre/omsorgsperson i gennemsnit 5,8 sessioner pr. børnehusforløb, i Børnehus Midt 4,6 sessioner, i Børnehus Nord 4,3 sessioner, i Børnehus Sjælland 4,4 sessioner og i Børnehus Syd 4,2 sessioner.

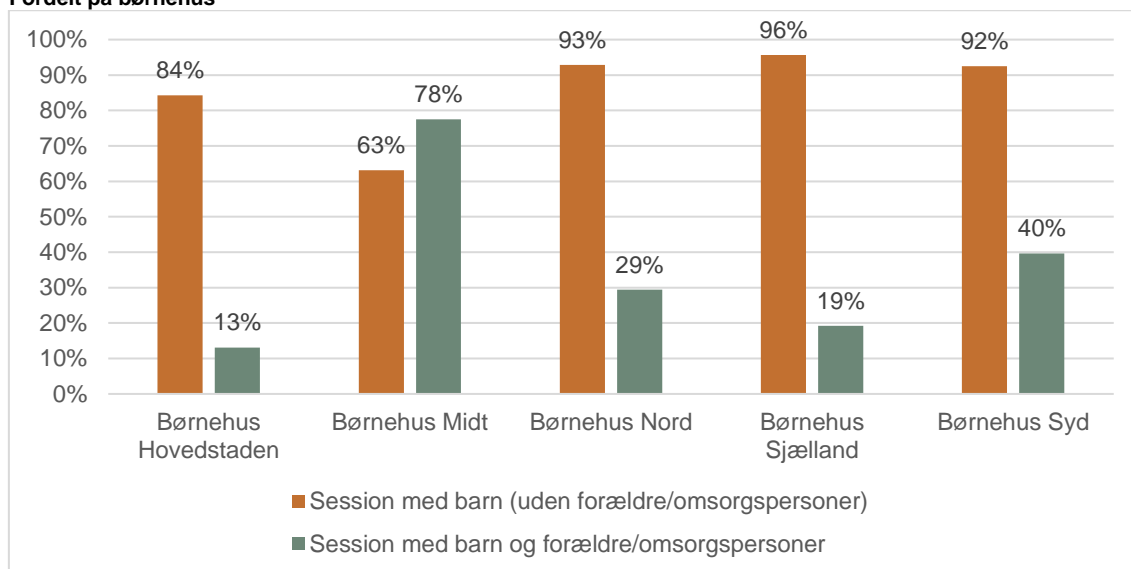
Børnehusets udredning har fokus på og er målrettet barnet. Barnet skal som udgangspunkt altid indgå i udredningen, da det er børnehusets primære opgave at udrede barnets behov for særlig

¹² Bekendtgørelse om børnehuse § 2, stk. 2

støtte¹³. Den følgende figur viser derfor andelen af udredningsforløb i børnehuse, hvor barnet er blevet set i børnehuset, enten alene eller sammen med forældre eller omsorgspersoner¹⁴.

I Børnehus Hovedstaden ses barnet alene i 84 procent af de forløb, som udredes i børnehuset, mens barnet ses med forældre i 13 procent af forløbene, jf. figur 15. I Børnehus Midt ses barnet alene i 63 procent af forløbene, og sammen med forældre i 78 procent af forløbene. I Børnehus Nord ses barnet alene i 93 procent af forløbene, og sammen med forældre i 29 procent af forløbene. I Børnehus Sjælland ses barnet alene i 96 procent af forløbene, og sammen med forældre i 19 procent af forløbene, og i Børnehus Syd ses barnet alene i 92 procent af forløbene, og sammen med forældre i 40 procent af forløbene.

Figur 15:
Andel udredningsforløb hvor barnet er set alene eller sammen med forældre el. omsorgspersoner i 2020.
Fordelt på børnehus

Anm.: 1.526 afsluttede børnehusforløb i 2020, hvor barnet eller dets forældre er set i børnehuset fordelt på 7.117 sessioner.
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen.

Brug af standardiserede metoder

I forbindelse med en samtalesession kan børnehuset vælge at benytte standardiserede metoder, herunder screeninger, tests og/eller legeobservationer af barnet for at kunne danne sig et indtryk af barnets psykiske udvikling og behov for støtte. Screeninger og tests kan også udføres med forældrene, de primære omsorgspersoner eller professionelle som informanter.

På nationalt plan blev der i alt udført screeninger, tests og/eller legeobservationer i 874 af de 1.526 børnehusforløb, hvor der også er udført en session. Det svarer til 57 procent. Der kan laves flere typer af tests, screeninger mv. i hvert børnehusforløb. I 47 procent af de 1.526 børnehusforløb er der gennemført screening eller tests med barnet som informant, i 16 procent er der gennemført screeninger eller tests med forældre/omsorgspersoner som informant og i 12 procent er der gennemført legeobservationer.

I Børnehus Hovedstaden er der benyttet screeninger, tests og/eller legeobservationer i forbindelse med en samtalesession i 38 procent af børnehusforløb som udredes i børnehuset, i

¹³ Den danske børnehusmodel: Faglige beskrivelser af indsatserne i de danske børnehuse s.68-69. 2019

¹⁴ Et barn eller barnet og dets forældre/omsorgspersoner kan godt modtage flere sessioner i forbindelse med udredningsforløbet i børnehuset. Det betyder at et barn, i forbindelse er forløb både kan modtage sessioner alene og sessioner med forældre.

Børnehus Midt i 32 procent, Børnehus Nord i 85 procent, Børnehus Sjælland i 33 procent og Børnehus Syd i 91 procent af børnehusforløbene.

Politiets indsats

Politiets inddragelse og indsats i et børnehusforløb registreres blandt andet i form af, om barnet bliver videoafhørt af politiet i børnehuset eller afhørt (uden video) af politiet i børnehusforløbet¹⁵ som led i den politimæssige efterforskning. Kommunen kan vælge at igangsætte en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50 af et barn, selvom der ikke foreligger en videoafhøring af barnet. Det kan fx gøres i de sager, hvor der ligger en anmeldelse til politiet i sagen, men hvor det ved sagssamrådet i børnehuset eller selvstændigt via politiet besluttet ikke at gennemføre en videoafhøring af barnet¹⁶. Hvis kommunen beslutter at gennemføre en børnefaglig undersøgelse, er en anmeldelse til politiet tilstrækkeligt for at opfylde kriteriet om involvering af mindst to sektorer i sagen, og dermed skal sagen sendes i et børnehus.

Der er i alt afholdt afhøringer eller videoafhøringer i 70 procent af de 1.948 afsluttede børnehusforløb i 2020. I Børnehus Hovedstaden er der udført afhøringer eller videoafhøringer i 80 procent af børnehusforløbene, i Børnehus Midt i 66 procent, Børnehus Nord i 74 procent, Børnehus Sjælland i 75 procent og Børnehus Syd i 60 procent af børnehusforløbene.

Sygehusvæsenets indsats

Sygehusvæsenets indsats i et børnehusforløb består af en pædiatrisk undersøgelse og behandling, som foregår efter børneafdelingens kliniske vejledninger. Der er gennemført en pædiatrisk undersøgelse i 45 af de 1.948 børnehusforløb, som blev afsluttet i 2020. Det svarer til 2 procent af forløbene. Børnehus Hovedstaden har registreret en pædiatrisk undersøgelse i 2 procent af deres børnehusforløb, Børnehus Midt i 1 procent af forløbene, Børnehus Nord i 4 procent, Børnehus Sjælland i 1 procent og Børnehus Syd 3 procent af deres børnehusforløb.

Retsmedicinsk indsats

Retsmedicinernes indsats består i en fysisk undersøgelse af barnet, hvor der ledes efter spor og skader efter overgrebet. Undersøgelsen bliver rekvireret af politiet til brug i den politimæssige efterforskning. Der er gennemført en retsmedicinsk undersøgelse i 78 af de 1.948 børnehusforløb, som blev afsluttet i 2020. Det svarer til 4 procent af børnehusforløbene.¹⁷

¹⁵ Retsplejeloven § 745 e.

¹⁶ Når et børnehusforløb påbegyndes i et børnehus, afholdes et sagssamråd, hvor de tværsektorielle indsatser i sagen koordineres.

¹⁷ En stigning i antallet af retsmedicinske undersøgelser fra 2019 til 2020 kan delvis tilskrives et 2-årigt samarbejdsprojekt mellem Børnehus Hovedstaden, Københavns Politi og Institut for Retsmedicin, Københavns Universitet hvor alle børn fra Københavns Politikreds, der er blevet afhørt i forbindelse med mistanke om vold i nære relationer, også blevet visiteret til en retsmedicinsk screening i Børnehuset. Projektet kører i perioden 1.4.2020-31.3.2022.

8. Baggrund og metode

Årsstatistikens indhold og opbygning

Årsstatistik om de danske børnehuse 2020 er udarbejdet på baggrund af afsluttede børnehusforløb med slutdato i 2020. Dette med undtagelse af første kapitel, som beskriver udviklingen i antallet af påbegyndte forløb i de danske børnehuse. Antallet af påbegyndte børnehusforløb er et udtryk for, hvordan tilgangen af børnehusforløb til børnehuse har været. Antallet af afsluttede børnehusforløb i 2020 er datagrundlaget for resten af årsstatistikken. Det skyldes, at alle oplysninger i en børnehussag først er registreret, når forløbet er afsluttet i børnehuset.

Data i Børnehus IT opdateres løbende. Der kan derfor være børnehusforløb, hvor udredningen er afsluttet i 2020, men som først bliver endeligt lukket i 2021. Disse forløb fremgår ikke i denne årsstatistik, men vil fremgå i statistikken for 2021. Af samme årsag vil der være enkelte tal i denne statistik, der ikke stemmer overens med tidligere årsstatistikker.

Data i årsstatistikken opgøres på nationalt, regionalt og kommunalt niveau. Antallet af børnehusforløb sammenholdes derudover med befolkningstallet for børn fra 0 til og med 17 år i den enkelte kommune. Befolkningstal er hentet fra Danmarks Statistik, tabellen FOLK1 i Statistikbanken.

Et børnehusforløb påbegyndes formelt set på den dato, hvor børnehuset modtager et opstartsskema på sagen fra kommunen. Forløbet registreres som afsluttet den dato, hvor børnehuset sender det afsluttende notat om barnet til kommunen. Det er denne afgrænsning, som bruges i Børnehus IT. I praksis kan der være tale om, at forløbet i børnehuset i mindre udstrækning håndteres før og efter den formelle afgrænsning af forløbet.

Et enkelt barn kan have flere forløb i børnehuset. Der refereres i årsstatistikken til antallet af forløb frem for antallet af børn.

Dataindsamling og fejlkilder

De danske børnehuse har registreret i Børnehus IT siden 1. oktober 2013. Der er udarbejdet en vejledning til Børnehus IT, som alle medarbejdere i børnehuse er introduceret til og kan støtte sig op ad i den daglige registrering. Vejledningen indeholder en oversigt og en begrebsafklaring af de oplysninger, som medarbejderne registrerer i systemet. Målet er at sikre en fælles forståelse af de data, som registreres i Børnehus IT.

Fra 1. april 2019 blev psykisk vold selvstændigt kriminaliseret i straffelovens § 243. Samtidig blev det derfor muligt at registrere, om der var mistanke eller viden om psykisk vold mod barnet i børnehusforløbene¹⁸. Årsstatistikken for 2020 er den første årsstatistik, som viser andelen af sager med psykisk vold fordelt på køn, alder og type overgreb.

Per 1. januar 2019 ændrede Socialstyrelsen registreringen af de konsultative henvendelser. Dette medførte nogle regionale forskelle i registreringen af de konsultative henvendelser. Antallet af konsultative henvendelser i 2019, både nationalt og regionalt, er derfor ikke

¹⁸ Børnehuse har siden kriminaliseringen af psykisk vold kunne registrere på børnehussagen, om der er fra et socialfagligt perspektiv er mistanke eller viden om psykisk vold i sagen. Den socialfaglige forståelse af psykisk vold, som registreres i Børnehus IT, tager udgangspunkt i en kortlægning fra VIVE: Psykisk vold mod børn i hjemmet – Et vidensgrundlag (Ottosen et al., 2020). Det bemærkes at validiteten af kategorien for psykisk vold i 2019 er forskellig på tværs af regioner. Børnehuse præsenteret for den socialfaglige forståelse af psykisk vold, som den fremlægges i VIVE's kortlægning om psykisk vold i oktober 2019.

sammenligneligt med året før eller efter¹⁹. Fra 2013 til 2018 blev der registreret én konsultativ henvendelse for hvert barn henvendelsen handlede om, og så kunne kommunen henvende sig flere gange vedrørende det samme barn inden for 14 dage. Hvis rådgivningsforløbet oversteg 14 dage, skulle der registreres en ny henvendelse på barnet. Fra 2019 og frem registrerer børnehuse hver henvendelse de håndterer som en konsultativ henvendelse uagtet, hvor mange børn henvendelsen omhandler, eller hvor mange gange børnehuset kontaktes vedrørende det samme barn. I 2020 er der en ensartet forståelse af praksis for registrering af konsultative henvendelser i børnehuse.

Socialstyrelsen gennemfører årligt en række besøg i børnehuse. Besøgene har til formål at styrke ensartethed i registreringspraksissen og sikre en fælles forståelse af de data, som registreres i systemet. Data fra Børnehus IT anvendes derudover i den løbende faglige udvikling og dialog i børnehuse og mellem børnehuse og Socialstyrelsen. Datadreven udvikling i børnehuse øger vidensgrundlaget for indsatsen i børnehuse og er samtidig med til at fastholde opmærksomheden på relevansen af en høj datakvalitet i Børnehus IT.

I forbindelse med udarbejdelsen af årsstatistikken er børnehuse i februar 2021 blevet bedt om at kvalitetssikre data, som indgår i årsstatistikken. Børnehuse er blevet bedt om at gennemgå data, indtaste manglende oplysninger og rette eventuelle fejlregistreringer i Børnehus IT.

Årsstatistikkenes resultater afspejler de oplysninger, der er indtastet i Børnehus IT af medarbejderne i børnehuse. Oplysningerne baserer sig på børnehusmedarbejdernes viden og faglige vurderinger i de enkelte forløb.

Personoplysninger

Børnehus IT er en personstatistik, hvor alle registreringer foretages på barnets personnummer. Oplysningerne anvendes alene til statistiske formål. Indsamling og opbevaring af personoplysninger sker i henhold til de gældende regler i persondataforordningen.

¹⁹ Fra 2013 til 2018 blev der registreret én konsultativ henvendelse for hvert barn henvendelsen handlede om, og så kunne kommunen henvende sig flere gange vedrørende det samme barn inden for 14 dage. Hvis rådgivningsforløbet oversteg 14 dage, skulle der registreres en ny henvendelse på barnet. Fra 2019 og frem registrerer børnehuse hver henvendelse de håndterer som en konsultativ henvendelse uagtet, hvor mange børn henvendelsen omhandler, eller hvor mange gange børnehuset kontaktes vedrørende det samme barn.

9. Bilag

Påbegyndte børnehusforløb fordelt på kommuner

Børnehus Hovedstaden

Kommune	Antal børn under 18	Antal børnehusforløb	Antal forløb pr. 1.000 børn
Albertslund	5.965	23	3,9
Allerød	6.156	6	1,0
Ballerup	10.362	6	0,6
Bornholm	6.585	6	0,9
Brøndby	7.316	37	5,1
Dragør	3.296	4	1,2
Egedal	10.265	3	0,3
Fredensborg	8.730	13	1,5
Frederiksberg	18.332	17	0,9
Frederikssund	8.956	5	0,6
Furesø	9.660	9	0,9
Gentofte	16.732	15	0,9
Gladsaxe	15.422	10	0,6
Glostrup	4.657	9	1,9
Gribskov	7.579	6	0,8
Halsnæs	5.595	15	2,7
Helsingør	12.221	14	1,1
Herlev	6.455	15	2,3
Hillerød	11.189	7	0,6
Hvidovre	11.823	31	2,6
Høje-Taastrup	10.943	41	3,7
Hørsholm	5.151	*	
Ishøj	5.090	13	2,6
København	110.822	110	1,0
Lyngby-Taarbæk	11.991	7	0,6
Rudersdal	12.843	5	0,4
Rødovre	8.758	15	1,7
Tårnby	9.568	3	0,3
Vallensbæk	4.005	*	
Hovedtotal	366.488	448	1,2

Region Midtjylland

Kommune	Antal børn under 18	Antal børnehusforløb	Antal forløb pr. 1.000 børn
Favrskov	11.646	8	0,7
Hedensted	10.218	36	3,5
Herning	18.890	22	1,2
Holstebro	12.567	20	1,6
Horsens	19.386	25	1,3
Ikast-Brande	9.014	17	1,9
Lemvig	3.563	4	1,1
Norddjurs	6.452	23	3,6
Odder	4.812	4	0,8
Randers	19.544	31	1,6
Ringkøbing-Skjern	11.905	17	1,4
Samsø	529	5	9,5
Silkeborg	20.867	37	1,8
Skanderborg	15.751	11	0,7
Skive	8.718	*	
Struer	3.997	*	
Syddjurs	8.427	27	3,2
Viborg	20.990	36	1,7
Aarhus	63.890	51	0,8
Hovedtotal	271.166	377	1,4

Region Sjælland

Kommune	Antal børn under 18	Antal børnehusforløb	Antal forløb pr. 1.000 børn
Faxe	7.050	15	2,1
Greve	11.100	9	0,8
Guldborgsund	10.371	23	2,2
Holbæk	14.710	13	0,9
Kalundborg	9.140	17	1,9
Køge	12.695	25	2,0
Lejre	6.137	15	2,4
Lolland	6.557	19	2,9
Næstved	16.210	34	2,1
Odsherred	5.254	16	3,0
Ringsted	7.170	14	2,0
Roskilde	18.370	31	1,7
Slagelse	14.851	54	3,6
Solrød	5.527	4	0,7
Sorø	6.197	13	2,1
Stevns	4.255	6	1,4
Vordingborg	7.916	25	3,2
Hovedtotal	163.510	333	2,0

Region Nordjylland

Kommune	Antal børn under 18	Antal børnehusforløb	Antal forløb pr. 1.000 børn
Brønderslev	7.827	5	0,6
Frederikshavn	10.435	23	2,2
Hjørring	12.564	36	2,9
Jammerbugt	7.775	13	1,7
Læsø	224	*	
Mariagerfjord	8.110	12	1,5
Morsø	3.811	*	
Rebild	7.159	6	0,8
Thisted	8.651	20	2,3
Vesthimmerlands	7.252	29	4,0
Aalborg	39.205	68	1,7
Hovedtotal	113.013	215	1,9

Region Syddanmark

Kommune	Antal børn under 18	Antal børnehusforløb	Antal forløb pr. 1.000 børn
Assens	8.202	20	2,4
Billund	5.648	6	1,1
Esbjerg	22.831	74	3,2
Fanø	628	*	
Fredericia	10.296	27	2,6
Faaborg-Midtfyn	10.288	37	3,6
Haderslev	10.902	33	3,0
Kerteminde	4.575	20	4,4
Kolding	19.793	32	1,6
Langeland	1.706	10	5,9
Middelfart	7.862	15	1,9
Nordfyns	5.847	11	1,9
Nyborg	6.249	10	1,6
Odense	37.850	85	2,2
Svendborg	11.234	19	1,7
Sønderborg	14.157	39	2,8
Tønder	7.089	27	3,8
Varde	10.262	63	6,1
Vejen	9.069	28	3,1
Vejle	24.986	29	1,2
Ærø	810	*	0,0
Aabenraa	11.677	27	2,3
Hovedtotal	241.961	613	2,5

* Kommuner med færre end tre sager er diskretioneret, og deres værdier vises af anonymitetshensyn derfor ikke.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk

april 2022